

Meldcode

1. De Meldcode

De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is per 1 januari 2019 verbeterd en aangescherpt. De meldcode is een stappenplan waarin staat hoe hulpverleners kindermishandeling signaleren en melden.
Er is een afwegingskader in opgenomen waardoor de beslissing om al dan niet te melden bij Veilig Thuis ondersteund wordt en bovendien wordt de eigen hulpverlening erin betrokken.

Huiselijk geweld

In Nederland wordt jaarlijks een miljoen mensen slachtoffer van huiselijk geweld. Tussen de 200.000 en 230.000 personen hebben zelfs te maken met ernstig of herhaald huiselijk geweld. Huiselijk geweld is geweld gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer. Het gaat dan om partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden of huisvrienden. Er is bij huiselijk geweld meestal sprake van een machtsverschil: het slachtoffer is afhankelijk van de pleger. Het geweld kan zowel lichamelijk zijn als seksueel of psychisch.

Kindermishandeling

Kindermishandeling komt in Nederland meer dan 119.000 keer per jaar voor. Dat betekent dat gemiddeld in iedere schoolklas van 30 leerlingen 1 kind zit dat wordt mishandeld. Kindermishandeling kan fysiek of psychisch geweld zijn, maar ook verwaarlozing. Bijvoorbeeld ouders die schreeuwen tegen hun kind of vaak negatieve dingen zeggen. Vaak doen ouders dit omdat ze niet goed weten hoe ze met 8

hun kinderen om moeten gaan. Dit noemen we opvoedonmacht. Maar soms zijn kinderen op een andere manier slachtoffer. Bijvoorbeeld als ze slachtoffer zijn van seksueel misbruik, of getuige zijn van huiselijk geweld.

Signalen

Mishandeling is moeilijk te zien. Er zijn verschillende signalen die je kunnen opvallen. Stil en teruggetrokken gedrag, of juist heel druk gedrag. Schrikken van aanrakingen, vaak verwondingen hebben. En daar ongeloofwaardige verklaringen voor geven. Maar ook een onverzorgd uiterlijk, vieze, kapotte kleren en ongewassen haren en lichaam. Ouders die schreeuwen tegen hun kind of vaak negatieve dingen zeggen over hun kind. Of een partner die je nooit buiten ziet. Of iemand die angstig, schrikachtig of depressief is. Of mishandeling of verwaarlozing van een huisdier: ook dat kan een teken zijn dat het niet goed gaat in het gezin.
Dit kunnen allemaal signalen zijn dat het bij een gezin thuis niet goed gaat. En dit zijn maar een paar voorbeelden. Bedenk je dat elk geval uniek is, en ga op je gevoel af als je denkt dat er iets niet klopt. Bel voor deskundig advies met Veilig Thuis. Je kunt altijd iets doen.

2. Vijf stappen

Onderstaand figuur toont de vijf stappen uit de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Ter ondersteuning van de beslissingen in stap 5 is in de stappen 4 en 5 een afwegingskader toegevoegd.

In Stap 5 worden twee beslissingen genomen:
het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens
het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is.

Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden afgenomen. De betrokken leerkracht/ intern begeleider/directeur vraagt zich aan de hand van een gesprek met ouders/verzorgers en vijf afwegingsvragen af of het noodzakelijk is om te melden. Vervolgens besluit de school of er ook hulp vanuit school georganiseerd moet worden bij bijvoorbeeld het lokaal team. Als de school besloten heeft te melden, moet het organiseren van mogelijke hulp met Veilig Thuis worden besproken.

Wie heeft welke verantwoordelijkheid ?

Signalerings verantwoordelijkheid	Signalerings- en bespreekverantwoordelijkheid	Signalerings-, bespreek- en handelingsverantwoordelijkheid
Conciërge	Leerkracht	IB'er
Onderwijsassistent	Logopedist	Aandachtsfunctionaris
Administratief medewerker		School Maatschappelijk werk
Overblijfkracht		Schoolleider
Medewerker BSO		Bestuur

Wie een signaleringsverantwoordelijkheid heeft, overlegt bij signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld met collega's en draagt informatie over

Wie een signalerings- en bespreekverantwoordelijkheid heeft, volgt de stappen 1 t/m 3 in het handelingsprotocol wanneer er signalen zijn. Signalering is een grondhouding die in ieder contact met leerlingen aanwezig is.

Wie een signalerings-, bespreek- en handelingsverantwoordelijkheid heeft, volgt alle stappen in het handelingsprotocol.

De meldcode en AVG

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen
Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten
B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid
Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/ leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3
B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp
Ben ik, of iemand anders in mijn school[1] of een ketenpartner[2] /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?
A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder
B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp
Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?
A: NEE -> melden bij Veilig Thuis
B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.
Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Speek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat
Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?
A: NEE -> melden bij Veilig Thuis
B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren[3] van de veiligheid van alle betrokkenen.

Protocol gericht op OBS ... (naam school invullen)

1. In kaart brengen signalen

2. Overleg met collega
   Bijv: intern begeleider, contactpersoon school, onderwijskundig beleidsmedewerker
   Een van hen kan Veilig thuis eventueel raadplegen via telefoonnummer 0800-2000.

3. Gesprek met ouders/verzorgers
   Door: betrokken ouders/verzorgers, leerkracht van het kind en IB of schoolleider

4. Wegen
   Met behulp van de 5 afwegingsvragen
   Bij twijfel raadplegen Veilig thuis, of sociaal/ lokaal team/ jeugdwerker
   Door IB of schoolleider

5. Beslissen
   Beslissen zelf hulp organiseren of melden bij Veilig Thuis
   Door IB of schoolleider